- Gi respons på artikler gjennom artiklenes kommentarfelt på *tidsskriftet.no*. Innleggene publiseres fortløpende på Tidsskriftets nettside og et utvalg av innleggene publiseres også i papirutgaven i spalten «Brev til redaktøren». Redaksjonen forbeholder seg retten til å foreta redaksjonelle endringer. Forfattere av vitenskapelige artikler har tilsvarsrett, jf. Vancouver-gruppens regler.

Re: Profesjonalitet kommer ikke av seg selv

Anne Sofie Mørner Paus og medarbeidere beskriver i en kronikk i Tidsskriftet nr. 15/2014 det «nye» faget pasientkontakt ved Universitetet i Bergen, der profesjonalitet og pasientkommunikasjon står i sentrum (1). Det er en svært gledelig satsing! I praksis innebærer den at *alle* som studerer medisin i Norge heretter vil få undervisning i disse viktige aspektene ved legeyrket.

Forfatterne presenterer faget pasientkontakt som en nyvinning. En slik fremstilling er egnet til å vilde Tidsskriftets lesere om hvilken av utdanningsinstitusjonene som faktisk står for nybrottsarbeidet når det gjelder undervisning i medisinsk profesjonalitet.

Paus og medarbeidere nevner ikke med ett ord faget profesjonell kompetanseutvikling (PROFKOM) som ble innført høsten 2012 som ledd i den nye medisinske studieplanen ved Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet (2). Forfatterne har heller ikke ført opp 2012-planen på litteraturlisten.

Mentorordningen i Tromsø fungerer også slik at to leger leder en gruppe studenter i et langsgående løp gjennom hele studiet. Førsteårsstudentene møter likeledes pasienter som de skal intervju, og disse intervjuene danner grunnlag for diskusjon i basisgruppene. Såkalt fadderundervisning, nemlig at eldre studenter fungerer som veiledere, er øg et sentralt element i 2012-planen.

Bergen fortjener all honnør for å legge vekt på profesjonalitetsundervisning i sin legeutdanning. Viktigheten av slik undervisning og refleksjonene i kronikken for øvrig er vi helt enige om. Men det er god skikk å sitere sine kilder og å takke dem som går foran med inspirasjon.

Eivind Lied
eivindlied@gmail.com

Eivind Lied (f. 1988) er medisinstudent og tidligere representant i programstyret for medisin, Universitetet i Tromsø. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Paus ASM, Neteland I, Valestrand EA et al. Profesjonalitet kommer ikke av seg selv. Tidsskr Nor Legeforen 2014; 134: 1482–3.
2. Ny revidert studieplan i medisin ved Universitetet i Tromsø, Norges arktiske universitet <http://site.uit.no/nystudieplan/studieplan/delemnebeskrivelser> (20.8.2014).

A.S. Mørner Paus og medarbeidere svarer:

Lieds kommentar gir oss anledning til å takke Universitetet i Tromsø (UiT) for å være et foregangsuniversitet innen medisinsk utdanning. UiT fortjener all honnør for arbeidet som er gjort over en årrekke. Som Lied påpeker har studiet i Tromsø gjort mange grep i sine tidligere og nåværende studieplaner for å gi studentene ferdigheter i å mestre legerollen. I Bergen er vi inspirert av Tromsø, men også av flere andre studiesteder i inn- og utland. Det kom ikke tydelig frem i vår artikkel, noe vi beklager. At vi lager en mentorordning med to leger i hver profesjonsgruppe skyldes blant annet Tromsøs positive erfaringer med å gjøre det slik.

Faget Pasientkontakt (Paskon) som vi beskriver i artikkelen, er imidlertid klekket ut på hjemmebane, og er på noen måter enestående og nytt, selv om liknende ideer finnes ved en rekke universiteter rundt om i verden. Hensikten er å gi de helt nye studentene en reell mulighet til å lære og bli påvirket av pasienter slik rutinerne kliniskere blir det – ved å bli kjent med syke mennesker og snakke om deres erfaringer og refleksjoner. Paskon innebærer besøk i pasien-

tens hjem, ofte i 3–5 timer. Deretter møter pasienten i auditoriet og samtaler i 45 minutter med studentene om hvordan det er å være syk og hva leger kan bidra med. Dette er nærkontakt av høyere grad og i større doser enn ved noen andre norske fakulteter, så vidt vi vet. At det skjer over en fire måneders periode med totalt 20 pasienter, og at studentene må skrive tre tekster i kurset og drøfte dem med eldre studenter, gjør også at dette gir andre typer læring. Paskon er mer enn å gi unge studenter en smak av klinikken, det er et reelt og ansvarsfullt møte menneskelighet, lidelse og medisin.

Anne Sofie Mørner Paus
anne.paus@student.uib.no

Anne Sofie Mørner Paus (f. 1987) er medisinstudent ved Universitetet i Bergen. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Ingrid Neteland (f. 1987) er medisinstudent ved Universitetet i Bergen. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Eivind Alexander Valestrand (f. 1989) er medisin- og forskerlinjestudent ved Universitetet i Bergen. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Edvin Schei (f. 1957) er fastlege og professor i allmennmedisin ved Universitetet i Bergen. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Karl Erik Müller (f. 1982) er medisin- og forskerlinjestudent ved Universitetet i Bergen. Ingen oppgitte interessekonflikter.

Re: Jakten på det utenomjordiske

Elling Ulvestad er intervjuet i Tidsskriftet nr. 12/13 2014 (1). Her påstår han at helsemyndighetene i 2009 brukte «frykt for å få folk til å vaksinere seg» mot svineinfluensa, men han lar være å belegge sin alvorlige påstand.

Frem til 4.10.2009 var jeg sekretær for Folkehelseinstituttets svineinfluensasakrisegruppe og ledet en av instituttets avdelinger. Jeg deltok i et hundretalls møter, leste sentrale rapporter og samtalte med andre beslutningstakere. Fra 2010 har jeg deltatt i flere nasjonale og internasjonale evalueringer (2). Jeg har aldri hørt om en slik planlagt «fryktstrategi».

Under pandemien utga Folkehelseinstituttet fra starten daglige, siden ukentlige, statusrapporter med blant annet risikovurderinger av pandemien (3). I disse ser man et tydelig mønster av beroligende og nøktern vurdering, som også var basis for flere hundre uttalelser til massemediene (selv om en kritisk leser sikkert kan finne en og annen uheldig uttalelse avgitt i en hektisk tid). I den eksterne gjennomgangen av pandemihåndteringen beskrives vurderingene slik (4): «FHI's vurderinger av hva som var den mest sannsynlige utviklingen viste seg å stemme godt overens med det som ble det faktiske forløpet i Norge. Dette tyder på at instituttets analyser var gode.»

For eksempel vurderte instituttet allerede 27.4.2009 (5): «Hendelsen har potensial til å bli en pandemi. Den raske spredningen til USA og Canada kan tyde på at viruset smitter nokså lett mellom mennesker. Data fra samme land tyder på at sykdomsbildet er mildt og uten dødsfall. Data fra Mexico kan vi foreløpig ikke bruke i risiko-

>>>